

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Universiteit voor Humanistiek
T.a.v. College van Bestuur
Kromme Nieuwegracht 29
3512 HD UTRECHT

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie

26400505

Uw brief van

11 november 2020

Bijlagen

1

Als u belang hebt bij dit besluit, dan kunt u hiertegen binnen 6 weken, gerekend vanaf de verzenddatum, bezwaar maken. Stuur uw bezwaarschrift naar DUO, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. U kunt uw bezwaar ook digitaal indienen op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Datum 15 januari 2021

Betreft Besluit macrodoelmatigheid wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven

Geacht College,

Met uw brief van 11 november 2020, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 13 november 2020, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de wo-masteropleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven te verzorgen als bekostigde opleiding in de gemeente Utrecht.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 14 december 2020, kenmerk 2020/089, positief geadviseerd over uw aanvraag. Het advies van de CDHO dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op de advisering van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de wo-masteropleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven te verzorgen als bekostigde opleiding in Utrecht.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar de genoemde adviezen van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid, van de WHW, vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van het besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho). Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO over

onderhavige opleiding een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor een toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Onze referentie
26400505

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, de VSNU, de Inspectie van het Onderwijs en de Dienst Uitvoering Onderwijs (Groningen).

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur HO&S
de heer drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Begeleidend schrijven bij advies

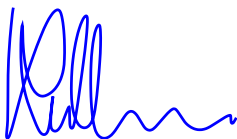
Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
nieuwe opleiding Universiteit voor Humanistiek voltijd wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven Utrecht	2020/089	14/12/2020

Geachte heer Hofman,

Hierbij ontvangt u het advies van de CDHO over de aanvraag voor de nieuwe opleiding van de Universiteit voor Humanistiek ten behoeve van de wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven te Utrecht.

Een afschrift van uw besluit zie ik graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:
advies CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Universiteit voor Humanistiek voltijd wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven Utrecht	2020/089	14/12/2020

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 13/11/2020 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Universiteit voor Humanistiek om de wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven als bekostigde opleiding te verzorgen te Utrecht (brief van 11/11/2020 zonder kenmerk). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Universiteit voor Humanistiek om de wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven als bekostigde opleiding te Utrecht te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven in Utrecht aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige wo master in het Croho onderdeel Taal en Cultuur. De opleiding omvat 60 EC en wordt in voltijdvorm aangeboden. De opleiding is opgezet aan de hand van drie vragen: Wat is democratisch burgerschap en wat kan burgerschap betekenen voor de kwaliteit van samenleven in een plurale samenleving met botsende normen en waarden? Wat is ethische professionaliteit, en hoe kunnen professionals in hun interacties met burgers bijdragen aan kwaliteit

van samenleven in bovengenoemde context? Hoe kan educatie (onderwijs, vorming en training) bijdragen aan democratisch burgerschap van (jonge) burgers en professionals? De opleiding bestaat uit de vakken Democratisch Burgerschap, Moral and Citizenship Education, Ethische Professionaliteit en Methoden van Onderzoek naar Burgerschap, Educatie en Professionaliteit. De master wordt afgesloten met een stage bij een publieke organisatie en een scriptie. De opleiding is toegankelijk voor bachelorstudenten met een relevante vooropleiding in de domeinen taal en cultuur en/of gedrags- en maatschappijwetenschappen. Afgestudeerden kunnen volgens aanvrager aan het werk als beleidsmedewerker of -adviseur, bestuurder, onderzoeker, auteur of wetenschappelijk medewerker bij publieke organisaties als onderwijs- en zorginstellingen, vakbonden, de overheid, de politie en humanistische organisaties.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke en een wetenschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven verwijst aanvrager naar ROA's arbeidsmarktinformatiesysteem AIS, een enquête onder 92 respondenten die is gehouden door Hobéon (april 2020), verklaringen van potentiële werkgevers (2019 en 2020) en een enquête onder alumni van de masteropleiding Humanistiek die de Universiteit voor Humanistiek reeds aanbiedt (2018).

Aanvrager beschouwt binnen ROA's classificatie de opleidingstypes master taal en cultuur, master onderwijskunde en pedagogische wetenschappen, master sociale en maatschappijwetenschappen en master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen als relevant voor de onderhavige masteropleiding. De commissie is met aanvrager van mening dat het opleidingstype master taal en cultuur het meest relevant is, aangezien binnen dit opleidingstype de sterk verwante masteropleidingen Humanistiek en Filosofie zijn ondergebracht. ROA verwacht grote knelpunten in de personeelsvoorziening in 2024 en typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie als goed.

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype master taal en cultuur

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Master - taal en cultuur	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		3800	5	0.8	gemiddeld
> > Master - taal en cultuur	verwachte vervangingsvraag tot 2024		17800	22	3.3	gemiddeld
> > Master - taal en cultuur	verwachte baanopeningen tot 2024		21600	27	4	gemiddeld
> > Master - taal en cultuur	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		12700	16	2.5	laag
> > Master - taal en cultuur	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	0.93				groot
> > Master - taal en cultuur	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	0.93				goed

Bron: ROA AIS

De commissie vindt met aanvrager het opleidingstype master sociale en maatschappijwetenschappen relevant aangezien dit cluster onder andere de verwante masteropleidingen Politicologie en Sociologie bevat. Het ROA verwacht bij dit opleidingstype vrijwel geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening en typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie als matig.

De commissie acht het opleidingstype master onderwijskunde en pedagogische wetenschappen minder relevant. Dit cluster bevat slechts enkele opleidingen waarin burgerschapsonderwijs deel van het curriculum vormt, zoals Onderwijswetenschappen en Pedagogische Wetenschappen (van de Universiteit Utrecht en de Vrije Universiteit Amsterdam, zie ook criterium b). Aanvrager voert hierbij aan dat de opleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven weliswaar geen lesbevoegdheid biedt voor het primair of voortgezet onderwijs, maar wel een startkwalificatie oplevert om les te kunnen geven in het hoger onderwijs, waardoor de baanopeningen voor afgestudeerden van dit opleidingstype ook deels relevant zijn voor de voorgenomen opleiding. De commissie kent om die reden enig gewicht toe aan de prognoses voor dit opleidingstype. Het ROA verwacht bij dit opleidingstype grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2024 en typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie als goed.

Ten slotte is de commissie met aanvrager van mening dat het opleidingstype master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen enigszins relevant is aangezien binnen dit cluster de opleidingen Management Publieke Sector, Bestuurs- en Organiseringswetenschap en Bestuurskunde zijn ondergebracht. Het ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als redelijk. Het ROA verwacht enige knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2024.

Aanvrager verwijst verder binnen ROA's arbeidsmarktinformatiesysteem naar de prognoses voor beroepsgroepen die zij relevant acht voor afgestudeerden van de voorgenomen master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven. De commissie kent meer gewicht toe aan de prognoses van het ROA die zien op het opleidingstype dan aan de prognoses van het ROA die zien op de beroepsgroepen. Daartoe overweegt de commissie dat de opleidingstypes een specifiek beeld geven van de arbeidsmarktbehoefte omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden. Aanvrager vindt de beroepsgroepen auteurs en taalkundigen, beleidsadviseurs, docenten hoger onderwijs en hoogleraren, managers onderwijs, psychologen en sociologen, overheidsambtenaren en overheidsbestuurders relevant voor onderhavige opleiding. De commissie deelt de inschatting van aanvrager dat afgestudeerden in aanmerking komen voor (delen van) deze beroepsgroepen. ROA verwacht bij deze beroepsgroepen 'vrijwel geen' (overheidsambtenaren) tot 'zeer grote' (auteurs en taalkundigen) knelpunten in 2024.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat het ROA de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van het meest relevante opleidingstype als goed typeert en voor de drie minder relevante clusters als matig, redelijk en goed. Verder constateert de commissie dat de prognoses per beroepsgroep dermate uiteenlopen dat daar geen duidelijke conclusie over de arbeidsmarktbehoefte aan dit type afgestudeerden uit afgeleid kan worden. De commissie is van mening dat de prognose voor het opleidingstype master taal en cultuur een positieve indicatie biedt van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven.

Aanvrager verwijst vervolgens naar een digitale enquête onder werkgevers, uitgevoerd door onderzoeksbureau Hobéon (april 2020). De enquête is voorgelegd aan 370 personen, waarvan 92 de enquête hebben ingevuld. De respondenten zijn werkzaam bij organisaties die de Universiteit voor Humanistiek met de nieuwe opleiding beoogt te bedienen binnen de (semi)overheid, het primair, secundair, middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs, zorg en welzijn en humanistische instellingen. Aanvrager heeft inzicht geboden in de namen van deze organisaties, de functies waarin respondenten werkzaam zijn en of de respondenten invloed kunnen uitoefenen op het personeelsbeleid. Van de respondenten geeft 65% aan dat er enige

(52%) tot grote (13%) behoefte is aan afgestudeerden met het profiel van de opleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven. Bij 85% van de respondenten met gezaghebbende functies is er enige (74%) tot grote (11%) behoefte aan afgestudeerden met dit opleidingsprofiel. In totaal zouden de organisaties waar respondenten werkzaam zijn jaarlijks 84 afgestudeerden van de voorgenomen masteropleiding willen aannemen. De respondenten die invloed kunnen uitoefenen op het personeelsbeleid geven aan jaarlijks 17 afgestudeerden van de wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven te willen aannemen. De commissie is van mening dat op basis van de enquête kan worden vastgesteld dat sprake is van een jaarlijkse arbeidsmarktbehoefte van tenminste 17 afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Aanvrager heeft verder recente, ondertekende verklaringen bij het dossier gevoegd van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), de Vereniging van Openbare en Algemeen Toegankelijke Scholen (VOS/ABB) en de woningcorporaties Ymere en Stadgenoot waaruit een concrete arbeidsmarktbehoefte van 18 afgestudeerden per jaar naar voren komt, naast een jaarlijkse behoefte aan enkele afgestudeerden voor adviesopdrachten of coachingsactiviteiten. De commissie constateert dat deze verklaringen blijk geven van een geringe, maar concrete arbeidsmarktbehoefte aan deze afgestudeerden.

Aanvrager heeft in 2018 en in 2020 onderzoek gedaan naar de arbeidsmarktpositie van alumni van de eigen masteropleiding Humanistiek. De onderzoeksresultaten zijn bij het dossier gevoegd. Uit deze alumni-enquête blijkt dat 45 van de 47 respondenten (95,7%) sinds hun afstuderen een bij hun opleiding passende baan hebben gevonden, waarvan 52,3% direct na of op het moment van afstuderen en totaal 86,4% binnen 9 maanden na afstuderen (p. 6/7). De alumni-enquête van de master Humanistiek uit 2020 laat een vergelijkbaar beeld zien. De commissie constateert dat deze alumni-enquêtes erop duiden dat afgestudeerden van de verwante masteropleiding Humanistiek snel een baan vinden die aansluit op het niveau en de inhoud van de gevolgde opleiding. De commissie merkt op dat de master Humanistiek dezelfde instroomdoelgroep heeft als de voorgenomen master en dat er inhoudelijke overeenkomsten zijn, maar dat de arbeidsmarkt van beide opleidingen dermate verschilt dat deze alumni-enquête niet representatief is voor de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven.

Ten slotte verwijst aanvrager naar een tiental telefonische interviews die zijn gehouden bij de start van de ontwikkeling van deze masteropleiding. Uit deze interviews komt naar voren dat de gesprekspartners het belang van deze opleiding onderschrijven. Volgens aanvrager worden de competenties van de beoogde opleiding herkend en geven de gesprekspartners aan dat zij ondersteuning in burgerschapsvorming en ethische professionaliteit, interactieve processen en het ontwikkelen en verzorgen van onderwijsactiviteiten het meest waarderen. De commissie waardeert deze interviews als blijk van een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte, maar is vanwege het geringe aantal interviews terughoudend om hier veel gewicht aan toe te kennen.

Op grond van ROA's prognose voor het opleidingstype master taal en cultuur, in samenhang bezien met het werkveldonderzoek en de verklaringen van werkgevers, ondersteund door de alumni-enquêtes en de telefonische interviews, concludeert de commissie dat aanvrager een geringe arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven heeft aangetoond.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven verwijst aanvrager onder meer naar de Kabinetsreactie op het rapport 'De Sociale Staat van Nederland' van het Sociaal Cultureel Planbureau (2019), de 'Ontwikkelagenda Lokale Democratie 2017-2022' van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (2016), de 'Monitor Burgerparticipatie' van ProDemos (2018), het 'Voorstel van wet tot wijziging van een aantal onderwijswetten in verband met verduidelijking van de burgerschapsopdracht aan scholen in het funderend onderwijs' met Memorie van Toelichting (2019), het 'Rapport over

burgerschapsonderwijs en de maatschappelijke stage' van de Inspectie van het Onderwijs (2017), 'Staat van het Onderwijs' van de Inspectie van het Onderwijs (2019) en de strategische agenda 'Wendbaar en Weerbaar' van de Vereniging Hogescholen (2015).

Aanvrager stelt dat de rijksoverheid steeds meer beleid ontwikkelt dat inzet op vergroting van burgerparticipatie. Concrete voorbeelden hiervan blijken volgens aanvrager uit de Kabinetsreactie op het rapport 'De Sociale Staat van Nederland' van het Sociaal Cultureel Planbureau, zoals de overgang naar een hoofdzakelijk lokaal georganiseerde verzorgingsstaat, de transitie naar een duurzame energievoorziening en nieuwe manieren van inspraak bij de vormgeving van de ruimtelijke ordening (pp. 10-11). De commissie is met aanvrager van mening dat de aangevraagde master professionals opleidt die kunnen bijdragen aan het ontwikkelen van beleid gericht op het vergroten van burgerparticipatie.

Uit de 'Ontwikkelagenda Lokale Democratie 2017-2022' blijkt volgens aanvrager dat vrijwel alle gemeenten bezig zijn met het vergroten van burgerparticipatie, maar ook dat dit op vele verschillende en nieuwe manieren wordt vormgegeven (p. 6 en 14). Aanvrager stelt dat een vergelijkbare conclusie kan worden getrokken uit de 'Monitor Burgerparticipatie 2018'. In de periode 2016-2018 zijn burgerparticipatie en de mogelijkheid om te participeren op hoofdlijnen gelijk gebleven. Aanvrager leidt uit deze bronnen af dat burgerparticipatie blijvend aandacht behoeft en dat een grotere kennis en expertise rondom burgerparticipatie noodzakelijk is. Volgens aanvrager kan de onderhavige masteropleiding daar aan bijdragen. De commissie onderschrijft dit betoog.

In het 'Voorstel van wet tot wijziging van een aantal onderwijswetten in verband met verduidelijking van de burgerschapsopdracht aan scholen in het funderend onderwijs' wordt een belangrijke rol toebedeeld aan onderwijs in de vorming van burgerschapskwaliteiten. Aanvrager stelt dat veel scholen reeds aandacht schenken aan burgerschapsvorming, maar nog niet in de mate die de overheid voorstaat. Diverse scholen geven ook aan assistentie bij de vormgeving van deze opdracht te kunnen gebruiken, blijkend uit onder meer het 'Rapport over burgerschapsonderwijs en de maatschappelijke stage' uit 2017 van de Inspectie van het Onderwijs. Dit volgt ook uit 'de Staat van het Onderwijs 2019'; daarin wordt socialisatie en burgerschap als één van de belangrijkste hoofdlijnen genoemd (p. 13). Uit het rapport volgt dat er weinig kennis over socialisatie en burgerschap bestaat in het Nederlandse onderwijsveld. Het belang van burgerschapsonderwijs komt ten slotte ook naar voren in de strategische agenda 'Wendbaar en Weerbaar' van de Vereniging Hogescholen. Aanvrager betoogt aan de hand van deze bronnen dat meer aandacht voor burgerschapsvorming noodzakelijk is en meent dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het versterken van socialisatie en burgerschap binnen het onderwijs. De commissie constateert op basis van het opleidingsprofiel dat studenten geen lesbevoegdheid voor het primair en voortgezet onderwijs verwerven. Afgestudeerden van deze opleiding verwerven wel een startkwalificatie om les te geven in het hoger onderwijs, waaronder ook aan de pabo's en andere onderwijs- en pedagogische opleidingen. Zij kunnen dus wel toekomstige docenten in het primair en voortgezet onderwijs leren hoe zij burgerschapsonderwijs vorm kunnen geven. Om die reden acht de commissie het aannemelijk dat de master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven een bijdrage kan leveren aan het verstevigen van de aandacht voor burgerschap in het onderwijs.

Op grond van het bovenstaande concludeert de commissie dat aanvrager een maatschappelijke behoefte aan de wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven aannemelijk heeft gemaakt.

Beoordeling wetenschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de wetenschappelijke behoefte aan de wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven verwijst aanvrager naar drie routes binnen de Nationale Wetenschapsagenda. Het betreft de routes 'Op weg naar veerkrachtige samenlevingen', 'Tussen conflict en coöperatie' en 'Jeugd in ontwikkeling, opvoeding en onderwijs'. De commissie constateert dat de voorgenomen

opleiding gericht is op burgerschapseducatie, democratische professionaliteit en de grondslagen en praktijken van ethisch handelen in zorg, welzijn en onderwijs. Deze thema's sluiten aan op de genoemde routes in de Nationale Wetenschapsagenda. Daarmee heeft aanvrager aannemelijk gemaakt dat de voorgenomen master aansluit op een wetenschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de opleiding aansluit op een maatschappelijke en een wetenschappelijke behoefte, alsmede een geringe arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 13/11/2020 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Universiteit voor Humanistiek om de wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven in Utrecht aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend. De Universiteit voor Humanistiek heeft een verklaring van de Universiteit Utrecht bij het dossier gevoegd waaruit blijkt dat de Universiteit Utrecht het voornemen tot realisatie van de master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven steunt en dat de Universiteit Utrecht deze opleiding niet als bedreigend voor het eigen onderwijsaanbod beschouwt. De commissie weegt deze verklaring mee bij het vaststellen van de ruimte in het landelijk aanbod.

Aanvrager heeft de master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven vergeleken met bestaande opleidingen. Aanvrager stelt dat de voorgenomen opleiding zich van andere opleidingen onderscheidt vanwege het humanistische perspectief. De commissie onderkent dit eigen perspectief, maar is van mening dat de opleiding voor wat betreft instroomdoelgroep, arbeidsmarktperspectief en inhoud wel degelijk verwantschap vertoont met bestaande opleidingen. Aanvrager beschouwt de volgende opleidingen als sterk verwant: wo master Filosofie met track Ethiek van Bedrijf en Organisatie van Tilburg University, wo master Kunst- en Cultuurwetenschappen met track Politiek en Samenleving van Maastricht University, wo master Management Publieke Sector van de Universiteit Leiden en de wo master Pedagogische Wetenschappen met track Youth, Education and Society van de Universiteit Utrecht alsmede de wo master Pedagogische Wetenschappen met track Onderwijs en Innovatie van de Vrije Universiteit Amsterdam. De commissie is met aanvrager van mening dat deze opleidingen sterke overeenkomsten vertonen met de voorgenomen masteropleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven. De commissie beschouwt daarnaast de andere wo masteropleidingen Filosofie, Politicologie, Sociologie/Sociology, Bestuurskunde en Bestuurs- en Organisatiewetenschap als zijdelings aanverwant opleidingsaanbod. De commissie classificeert de andere opleidingen Pedagogische Wetenschappen niet als zijdelings verwant opleidingsaanbod omdat zij geen tracks bevatten die inhoudelijk raken aan de voorgenomen master. Aanvrager betoogt dat de verwantschap met de eigen masteropleiding Humanistiek gering is omdat de (driejarige) master Humanistiek specifiek gericht is op het beroep van humanistisch geestelijk verzorger. Aanvrager betoogt dat dat specifieke arbeidsmarktperspectief en de omvang van de master er ook toe leidt dat een deel van de bachelorstudenten Humanistiek op zoek is naar een andere master als vervolgopleiding, zoals de master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven. Aanvrager verwacht dan ook niet dat realisatie van de aangevraagde master een nadelig effect heeft op de instroom in de bestaande masteropleiding Humanistiek. De commissie onderkent dat de driejarige master Humanistiek met name wat betreft het arbeidsmarktperspectief verschilt van de voorgenomen master, maar ziet ook overeenkomsten in instroomdoelgroep en inhoud. De commissie beschouwt de master Humanistiek dan ook als een verwante opleiding.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De instroom in de verwante onbekostigde opleiding Bestuurskunde van Hogeschool NCOI is niet bekend. De commissie beschikt slechts over instroomgegevens op het niveau van de opleiding. De instroomcijfers van de tracks heeft de commissie derhalve niet kunnen verifiëren. Om deze reden heeft de commissie de instroom in de wo masteropleiding Kunst- en Cultuurwetenschappen niet in de instroomtabel opgenomen; de opleiding van Maastricht University bevat slechts één verwante

track en de overige tracks binnen deze master vertonen te weinig verwantschap met de wo master Burgerschap, Educatie en Professionaliteit om een vergelijking te rechtvaardigen. De instroom in vier meest verwante opleidingen groeide naar een kleine 500 eerstejaarsstudenten (voltijd). De instroom in het totale verwante bekostigde onderwijsaanbod schommelde de afgelopen vijf jaar rond 2000 voltijdstudenten.

Tabel 2. Instroom eerstejaarsstudenten in verwante voltijdopleidingen

Opleiding	Instelling	'15-'16	'16-'17	'17-'18	'18-'19	'19-'20
M Filosofie (60822)	Tilburg University (21PN)	22	23	28	28	48
M Management Publieke Sector (60416)	Universiteit Leiden (21PB)	85	64	88	142	122
M Pedagogische Wetenschappen (66607)	Universiteit Utrecht (21PD)	325	288	213	220	228
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL)	98	79	76	96	92
M Humanistiek (66105)	Universiteit voor Humanistiek (23BF)	38	35	37	47	30
M Filosofie (60822)	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE)	14	19	16	11	23
	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM)	30	37	28	32	28
	Rijksuniversiteit Groningen (21PC)	22	27	17	14	16
	Universiteit Leiden (21PB)	27	51	54	51	37
	Universiteit Utrecht (21PD)	34	19	50	42	44
	Universiteit van Amsterdam (21PK)	48	65	47	65	60
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL)	14	10	0	0	0
M Filosofie (60823)	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE)	4	2	1	0	
	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM)	14	9	8	14	20
	Rijksuniversiteit Groningen (21PC)	3	4	6	5	3
	Universiteit Leiden (21PB)	9	19	6	18	15
	Universiteit van Amsterdam (21PK)	13	13	11	9	8
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL)	34	59	83	71	69
M Sociologie (66601)	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE)	71	108	103	84	107
	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM)	16	23	34	29	22
	Rijksuniversiteit Groningen (21PC)	37	34	49	35	49
	Universiteit Utrecht (21PD)	49	51	53	53	55
	Universiteit van Amsterdam (21PK)	154	159	114	116	91
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL)	25	33	37	36	43
M Sociology (66599)	Tilburg University (21PN)	16	13	39	40	44
M Political Science (60203)	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM)	64	73	76	98	90
	Universiteit Leiden (21PB)	87	44	100	118	114
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL)	35	42	55	60	58
M Politicologie (66606)	Universiteit van Amsterdam (21PK)	214	233	212	231	219
M Bestuurs- en Organisationswetenschap (60446)	Universiteit Utrecht (21PD)	156	149	157	156	153
M Bestuurskunde (66627)	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM)	72	85	69	115	93
	Tilburg University (21PN)	38	31	25	20	32
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL)	53	79	105	94	84
eerstejaarsinstroom	totaal	1921	1980	1997	2150	2097

Bron: DUO, bewerking ABF

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een enquête onder 136 studenten aan de Universiteit voor Humanistiek. Aanvrager verwacht op grond van deze enquête dat circa 30 studenten per jaar zullen instromen, waarvan circa 70% afkomstig zal zijn uit de eigen bacheloropleiding Humanistiek en circa 30% zal bestaan uit studenten die elders een bacheloropleiding hebben afgerond. De commissie acht deze prognose

realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a is aangetoond, blijkt dat er enige ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie heeft daarbij veel gewicht toegekend aan het feit dat de opleiding beantwoordt aan een specifieke maatschappelijke behoefte waarin de bestaande opleidingen slechts deels kunnen voorzien.

Vestiging van de opleiding in Utrecht heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

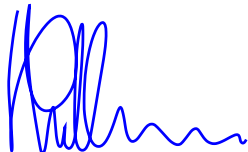
Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgenomen opleiding dermate afwijkt van het bestaande verwante opleidingsaanbod, dat dit de keuze voor een andere naam rechtvaardigt.

Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de wo master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven in het Croho onderdeel Taal en Cultuur wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.